

Vse spise, v oceno poslano knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po 2 Din od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Novi disciplinarni predpisi — z ozirom na učiteljstvo.

Zakon o civilnih državnih uradnikih prinaša tudi povsem nove disciplinarne predpise, ki se jim najbrže vsaj za prvi hip ne bo moglo izogniti tudi učiteljstvo.

Ti disciplinarni predpisi so zelo strogi, da ne rečemo mestoma drakonični, na drugi strani je pa disciplinarno postopanje zelo komplicirano, zvezano z velikim novim aparatom in s stroški — ki naj bi padali na državo, v več slučajih pa celo na ubogega državnega uradnika. Člen 170. daje sicer še možnost, da bi bilo tudi za učiteljstvo predpisano s šolskim zakonom posebno postopanje, toda za temelj bodo sigurno služili disciplinarni predpisi uradniškega zakona tudi tozadnevni predpisi v specialnih zakonih. Višja šolska oblast se je pri nas postavila zaenkrat na stališče, da je novi postopek že uveljavljen in je na zadnji seji iz tega vzroka stavila disciplinarne točke z dnevnega reda.

Po novem disciplinarnem predpisu so pregreški državnega uradnika dvojni, in sicer: kršitev službene dolžnosti predpisane z zakonom in oškodovanje ugleda svojega stanu. Oboje velja v službi in tudi izven nje.

Če je pregrešek manjši, se smatra samo za nerednost, če je večji, je smatrati za disciplinarni prestop.

Za nerednost se smatra, če ni prekršitev dolžnosti ali oškodba stanovskega ugleda prekoračila obsega navadne nerednosti ali če ni ponovna.

Za disciplinarni pregrešek se smatra: opijanje, pijančevanje, potepanje, kvartanje, lahkomišno zadovoljevanje, osorno in nedostojno postopanje s podrejenimi in strankami, zloraba oblasti proti nižjim, malomarnost in nerednost v prihajanju na službo, neposlušnost proti naredbam oblasti, zlohotno ogovarjanje postopanja ali naredb v pisarni ali vpričo nižjih, napravljanje zmede, prepira, nesložnosti s tovariši v službi, opravljanje kateregakoli obrata, trgovskega in industrijskega pod svojim ali tujim imenom, kakor tudi izvrševanje odvetniških poslov, izdajanje uradne tajnosti.

Iz seje višjega šolskega sveta.

V četrtek, dne 20. septembra 1923 se je vršila seja višjega šolskega sveta. Predsednik g. dr. Beuk je otvoril sejo in ugotovil sklepčnost. Zapisnik zadnje seje

Obsodbo in kazen izreče: zoper nerednost neposredni starejšina ali starejšina vsakega višjega urada, zoper disciplinarni pregrešek pa disciplinarno sodišče, ki je upravno sodišče ali državni svet.

Pri prosvetni upravi je neposredni starejšina v večini slučajev šolski voditelj, starejšina višjega urada pa okrajni šolski nadzornik itd. Prepričani smo, da se bo glede pristojnosti izrekanja kazni za nerednost vnela zopet ista debata, kakor pri podeljevanju kvalifikacije s strani šolskih voditeljev. Vprašanje je tudi, če je zdravo stališče, da izreka šolski voditelj denarne kazni nad podrejenim učiteljstvom. Tudi ni zdrav princip odločevanje glede denarnih kazni samo s strani ene osebe in bi bila zelo na mestu upeljava od obeh strank izbrana disciplinarna komisija pri okrajnih šolskih svetih, ki bi odločala o denarni kazni tudi za nerednost.

Kazni so: Za nerednost opomin in denarna kazen, ki pa ne sme presežati 10% uslužbenčeve osnovne in položajne mesečne plače; za disciplinarne pregreške: ukor, zmanjšanje plače za 20% (največ do enega leta), upokojitev brez zmanjšanja pokojnine, upokojitev z zmanjšanjem pokojnine za 20% (največ za 10 let), odpustitev iz službe, z izgubo pokojnine.

Posledice kazni: Kazen za nerednost se ne vpiše v službeni list, sporoči se pa komisiji za oceno in vsem višjim uradom. Disciplinarni kazni imajo za posledico ukinitje napredovanja v višjo stopnjo plače in stanarine, najmanj za eno leto, največ za tri leta.

Zasliševanje: Preden se uslužbenec ne zasliši, se ne sme izreči kazen. Odločba se mu mora priobčiti pismeno. Nerednost zastari čez leto dni.

Pritožba: Pritožba zoper kazen za nerednost in tudi za disciplinarno kazen je dopustna in jo ureja zakon.

O disciplinarnem postopanju, ki se povsem razlikuje od dosedanjega postopanja pri nas, izpregovorimo posebej.

—k.

prof. Lovšeta in g. ravnatelja Jelenca. Nato je poročal g. predsednik o najvažnejših zadevah in vlogah, ki so se rešile od zadnje seje. Potem je poročal nadzornik za srednje in meščanske šole g. dr. Poljanec o sedanjem stanju nekaterih meščanskih šol in o spremembi učnega osebja, ki so se izvršile v zadnjem času. Na predlog poročevalca o upravnih zadevah g. dr. St. Majcna je sklenil višji šolski svet, da se I. dekliška meščanska šola v Mariboru preosnuje v slovensko meščansko šolo z nemškimi vzporednicami. V splošnem svojem poročilu je omenil nadzornik za osnovne šole gosp. Gangl, da manjka na šolah njegovoga področja 20 učnih oseb. Na nekaterih šolah so se morali razredi skrajšati. V Prekmurju bi bilo treba ustanoviti 20 novih vzporednic. Imenovanja: Za nadučitelje so bili imenovani: Anton Gaberc v Ižakovcih, Avgust Minkuš v Bogojini, Karel Čepregi v Martjancih, Ivan Benkovič v Dokleževju, Janez Sömen v Gor. Lakošu, Leon Cepuder v Melincih, Avgust Požegar v Gederovcih, Dragotin Čižek v Dolgi vasi, Maksimir Rozman v Strugah, Anton Arrigler v Skaručni, Josip Terpin v Vodicah, Arnold Kreps v Odrancih, Ivan Titan v Kupšincih, Josip Džuban v Križevcih, Aleksander Nežima v Gančanih, Ludovik Tomori v Gor. Lendavi, Štefan Kolarš v Serdici, Matija Zver v Kuzdoblani, Blaž Filo v Markovcih, Vinko Požar v Šmartnem v Rožni dolini, Drago Vidmar pri Sv. Jedrti, učno mesto na tej šoli se vnovič razpiše; Franc Martinc v Št. Janžu na Dravskem polju, Simon Gerbler na Ptujski gori, Zmagoslav Bergant na Blanci. Za učitelje oziroma učiteljice so bili imenovani: Izidor Koch v Zgornji Siški, Arpad Benkovič v Bogojni, eno učno mesto na tej šoli se vnovič razpiše; Ladislav Benkovič v Ivancih, Karel Berdon v Pečarovcih, Josip Čuček v Brezovcih, Marija Cepudrova v Melincih, Ambrož Rusjan v Satahovcih, Štefan Peredoš v Tešanovcih, Fran. Rejec in Marija Čuček v Novi cerkvi, Ferdinand

Podržaj v Henini, Marija Jenkova v Hrastniku na dekliški šoli; Marija Mavrinova pri Sv. Lenartu nad Laškim, nadučiteljsko mesto na tej šoli se vnovič razpiše; Angela Stranjškova v Jarenini, Zofija Gabrijelečič - Praprotnikova — 3 učna mesta na tej šoli se vnovič razpiše; Stanko Vičič in Hinko Klenovšek pri Sv. Vidu niže Ptuja. Stalno katehetsko mesto na osnovni šoli v Kočevju je dobil Vinko Lavrič, dosedaj kaplan v Ribnici. Oddaja nadučiteljske službe na deški osnovni šoli v Hrastniku, oddaja službe za enega učitelja in za dve učiteljici v Dolenjem Logatcu, nadučiteljske službe v Gomilici in oddaja službe učiteljice ženskih ročnih del na Polzeli se odstavi z dnevnega reda. Enako se odstavi z dnevnega reda oddaja učiteljskih služb v Tišini, Dolgi vasi, Lipovcih, nadučiteljske v Dobrovniku in Puconcih, učiteljske v Čentibi, nadučiteljske v Sv. Jurju, v Turnišču in Krogu. Vnovič se razpiše učna mesta v Nemški loki, Gederovcih, Podčetrtku, Razvanju, nadučiteljsko mesto pri Sv. Barbari v Halozah. Višji šolski nadzornik za osnovne šole gosp. Fr. Gabršek je poročal o nemških vzporednicah na osnovnih šolah po nekaterih mestih in v obmejnih krajih. Sprejeli so se tozadnevni predlogi. Na predlog istega poročevalca se je sistemizirala služba za nadučiteljico na dekliški osnovni šoli v Hrastniku. Začasno se je to mesto podelilo ondotni učiteljici Lundrovi. Petnajst disciplinarnih zadev, preiskav in ovadb se odstavi z dnevnega reda, ker disciplinarne zadeve ne spadajo več v področje višjega šolskega sveta, temveč bo v smislu določil uradniške pragmatike razpravljalo o njih upravno sodišče. Nato se izključi krajevno neki učenec VII. razreda na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Slednjič pridejo v razpravo samostojni predlogi podpredsednika višjega šolskega sveta učitelja Fr. Skulja. Tičejo se obmejneg šolskega učiteljstva in uradništva, ki službujejo v teh krajih. Nato zaključijo predsednik sejo.

O usposobljenostnem izpitu.

Prepričan sem, da govorim v imenu mnogih tovarišev, ako razpravljam na kratko o usposobljenostnem izpitu. »Usposobljenostni izpit«, to sta besedi, ki ju premišljuje in s skrbjo izgovarja učitelj približno v drugem letu svojega službovanja. Izpit je izpit. Marsikateri poklic zahteva izpitov in hočeš, nočeš, moraš ga napraviti. Če si se nanj pripravil in če nimaš kake smole, ga napraviš, pa Bog — oddahneš si!

Ne mislim s strokovnjaškimi dokazi razmotrivati o potrebnosti ali nepotrebnosti usposobljenostnega izpita. Ne čutim se niti reformatorja in zato ne prihajam na dan s kakimi načrti. O njem imam pač svoje mnenje. Zato vprašujem: Ali ta izpit zasluži svoje ime, ali je izpit v taki obliki potreben? Ali učitelj, ki se na ta izpit pripravi in ga položi s povoljnim uspehom, s tem kaj pridobi? Mislim, nič drugega kakor to, da lahko reče: Prestal

LISTEK.

Vitiski na izletih in pri ogledovanju znamenitosti ob priliki kongresa UJU v Ljubljani.

IZLET NA TRIGLAV OD 8. DO 13. AVGUSTA 1923.

Na postaji Jesenice! Od vsega mogočnega števila učiteljev - izletnikov iz vseh pokrajin naše širne države, ki so si stavili kot cilj svojega potovanja v Slovenijo, ogledati si bisere Slovenije — čarobni Bled in romantični Bohinj, se od deli malo število podjetnejših tovarišev in tovarišic z namenom, obiskati sivega očanca in mu izročiti pozdrave vseh onih, ki so ga občudovali samo skozi železniška okna. V tej pestri družbi si opazil tovarišice in tovariše iz ravne in prostrane Hrvaške, iz brdovite Srbije in celo iz daljnih črnogorskih grebenov se nam je pridružil resni Črnogorec, z mogočno okovano palico v roki. — Še en pozdrav našim tovarišem Blejčanom in že se pomikamo urno proti Mojstrani, kjer izstopimo. Kmalu smo v dolini Vrata in tu nas objame vsa divota planinskih dolin, ki se kaže v najbujnejšem rastlinstvu in pestrosti slik.

Peričnik! Mogočno, divje pozdravlja mogočni slap obiskovalce iz daljnega juga, hoteč s tem pokazati vso svojo giantsko moč in energijo, a obenem tudi svojo lepoto in krasoto, ki naj jo raznesejo izletniki po vsej domovini in tudi preko njenih mej. Po daljšem odmoru se napotimo dalje in v prvih popoldanskih urah smo v razkošnem Aljaževem domu, kjer nam je bilo postreženo z vsem, kar si je srce poželelo. V prijetnem kramljanju in občudovanju narave pod severno triglavsko steno nam je urno minul popoldan. Pozno na večer so došli za nami še tovariši in tovarišice iz zelene Štajerske, da tudi oni pozdravijo zvestega čuvarja zapadnih meja.

Točno ob 5. uri zjutraj smo se poslovili od prijetnega gorskega hotela in odšli smo med stene. Že stopamo počasi, enakomerno ob mrzli Bistrici, katero kmalu zapustimo, vedno više in više. V serpentinah se vije pot proti našemu cilju. Vsa občuduje med potjo slikovito okolico, ki se z vsakim korakom izpreminja, nudeč vedno nove slike in vzbujajoč nove občutke. Ko smo prešli nevarno točko Prag, kjer so tudi naši tovariši iz ravnine krepko in junaško stopali preko prvih klinov, smo se odpočili pri hladnem studencu v Severni steni. Naprej nas žene misel na končni cilj, vedno v jutranjem hladu in v senci, a vrh Trigla-

va, Stenar, Škratica in v ozadju Mangart, so žareli v zlatorumenih jutranjih žarkih. Že stopamo urno po obrežnih snežiščih pod vrhom Triglava dalje mimo Zelenega snega in po polure trajajoči hoji se zablišči mogočno, vabeče Triglavski dom. Točno ob 10. uri smo veseli in zadovoljni stopili v Kredarico. Dan smo preživeli tu. Kramljanje in občudovanje divnega razgleda na vse strani je izpolnilo popoldne. Le žalibog, goste, podoče se megle so včasih zakrile vrhove. — Izredno hladen večer nas je kmalu prisilil, da smo odšli spat, saj smo pa tudi hoteli videti solnčni vzhod na vrhu Triglava.

A nismo imeli sreče. Hladna burja je bila vzrok, da nas je vzhajajoče solnce pozdravilo na Malem Triglavu. Nismo se obotavljali in hiteli smo na vrh. Na vrhu smo! Kdo more pač popisati one občutke in ona čuvstva, ki človeka navdajajo, ko prvič stopi na najvišjo točko svoje okolice? Nepopisen je pogled na vso okolico: visoki vrhovi štrle mogočno proti nebu, divji in razsekani grebeni se vrste slikovito brez vsake ureditve, a vmes ozke dolinice, ki se v daljavi razširijo v mogočne ravnine. Popolnoma nov svet. A človek! Malenkosten atom v primeri s celoto, a vendar tako visoko nad vsemi bitji na zemlji in njihov gospodar. — Te misli, taki občutki so navdajali srca naših tovarišev, ki so prvič z najvišjega

vrha motrili krasno panoramo, ki se jim je odpirala na vse strani. Le daleč proti Benečiji nam so zapirale megle pogled, kot bi nas hotela narava spominjati na žalostno usodo naših rojakov, ki prebivajo na njeni zemlji. — Čas je hitel, a tovariši-dolinci se niso mogli ločiti od starca, do katerega so porabili toliko energije. Tu na mestu so spoznali, kaj je nam Triglav in kako važno vlogo igra. Še en pogled preko obširnega terena od vriskajoče Gorenjske preko tužnega Korotana in zaslužnjene Julijske Benečije na sivi, kremeniti Kras in podali smo se navzdol preko Malega Triglava v Aleksandrovo kočjo. Naprej nas vodi ozka gorska steza mimo grebenov proti Hribarici in kmalu smo v dolini triglavskih jezer. Kratek počitek ob toplem prvem jezeru nam je dal novih moči in dalje nas je gnalo srce mimo divnih gorskih jezer, ki so podobna očescem, saj se njih površje izpreminja v vseh mogočih nijansah od svetlosive preko rudeče in zelene v temnomodro. Večer smo preživeli v veselem razpoloženju v koči ob jezerih. Še pozno na večer so donele vesele gorske pesmi v tiho naravo, kjer so se razgubljale med posamezno stoječimi macesni in skalami proti vrhovom, ki so bili temni in mračni. Le milijoni zvezd so se veselili z nami.

(Dalje prihodnjič.)